

Työkyvyn tuen vaikuttavat toimintamallit

Työkyvyn tuen tiimi

Leena Normia-Ahlsten

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

28.11.2024

Työkyvyn tuen tiimi

Sotokeskuksessa toimiva työkyvyn tuen tiimi koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisista, joilla on työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja työkyvyn tuen osaamista.

- Tiimi voi olla kiinteä tai verkostomainen.
- Työkyvyn tuen tiimi tarjoaa tukea työkäisille, jotka eivät ole työterveyshuollon tai opiskeluterveydenhuollon piirissä.
- Tiimi suunnittelee ja kokoaa yhdessä asiakkaan kanssa palvelutarpeen mukaiset työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelut asiakkaan työkyvyn tueksi.
- Tiimi tukee myös ammattilaista, joka tarvitsee tukea asiakkaansa työkykyyn ja työllistymiseen liittyvissä asioissa.

Työkyvyn tuen tiimien kehittämisen taustalla

- Vaikeasti työllistyvät henkilöt ovat kohderyhmä, joka edustaa monimutkaista, hankalasti ratkaistavaa kokonaisuutta, koska se edellyttää yhteistoimintaa yli hallinnonala- ja politiikkarajojen.
- Vaikeasti työllistyvien palveluntarpeet saattavat olla hyvin kompleksisia ja varsinaiset juurisyyt työttömyyteen eivät välttämättä tule esiin, mikäli työ- ja toimintakyvyn arviointi jää vain yhden ammattilaisen varaan sosiaali- ja terveyspalveluissa.
- On todettu, että työttömien työkyvyn edistämiseksi monialaista yhteistyötä tarvitaan, jotta päällekkäisiltä toiminnoilta voitaisiin välttyä ja asiakas saisi tarvitsemansa avun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- Palvelukokonaisuuksien kehittämisestä huolimatta palvelujärjestelmä on yhä pirstaleinen, ja kuntoutustarpeessa oleva työtön voi olla samanaikaisesti usean eri tahon asiakkaana,

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Työkyvyn tuen tiimien ”kehittymisen evoluutio”

- Kyseessä on uudenlainen palvelukokonaisuus Suomessa ja tästä syystä eri puolella Suomea toimii keskenään erilaisia tiimejä.
- Työkyvyn tuen tiimien kehittämistyön etenemistä on määritellyt vahvasti se, mikä taho on toiminut tiimin kehittämisen vastuorganisaationa, mutta asiaan on vaikuttanut myös alueen aiempi tapa tehdä yhteistyötä, asiakasmäärät, työttömyyden kesto, asiakkaiden ikäjakauma ja heidän palvelutarpeensa.
- Soteuudistus on myös rakenteiden muotoutumisen osalta vaikuttanut tiimien perustamiseen ja toimintaan.
- Toiminnassa olevien työkyvyn tuen tiimien asiakaskunta koostuu kuitenkin pääosin vaikeasti työllistyvistä, paljon palveluja tarvitsevista henkilöistä, johtuen palveluvelasta
- Tällä hetkellä työkyvyn tuen tiimejä toimii 14:lla hyvinvointialueella, ja se koetaan erittäin tärkeäksi toimintamalliksi niillä alueilla, joilla se on toiminnassa

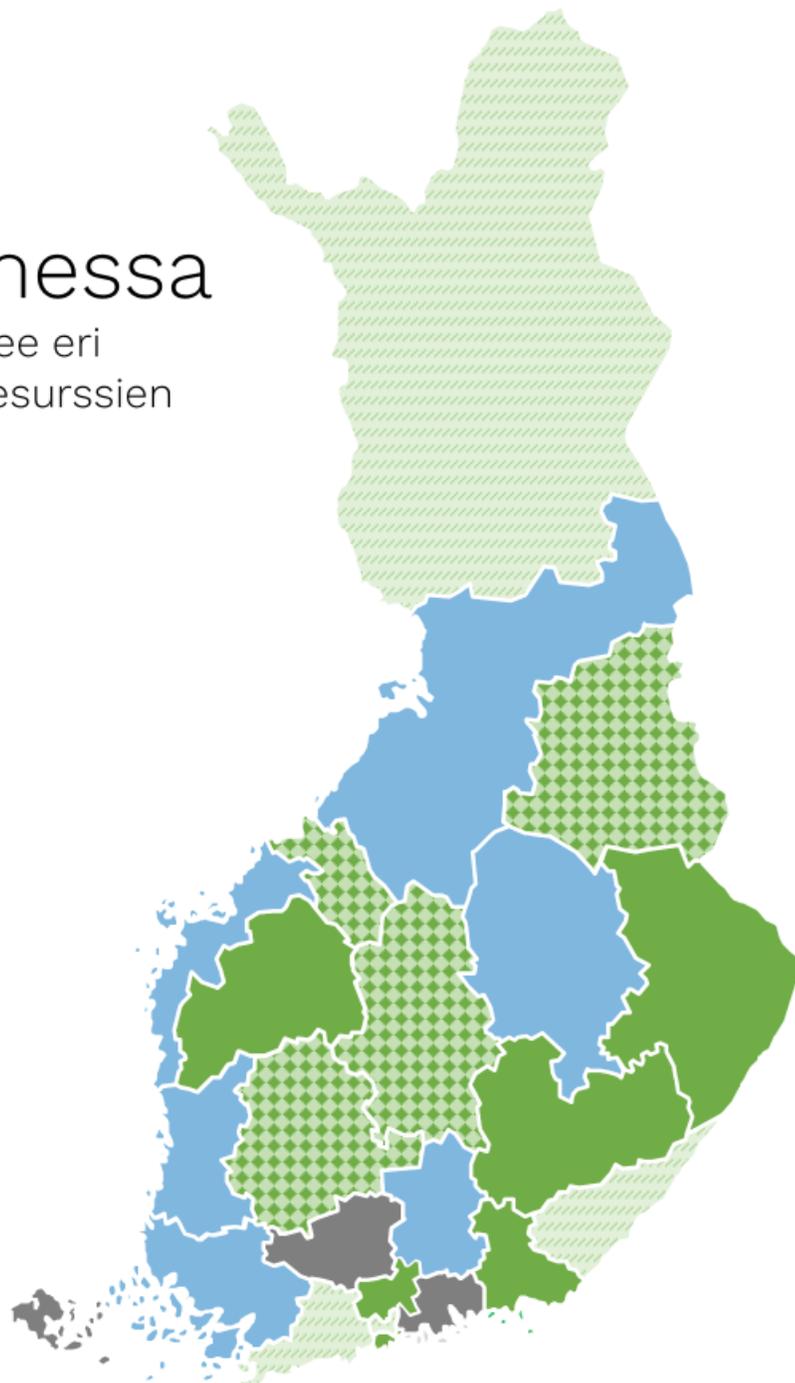

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuudet Suomessa

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuuksien rakenne vaihtelee eri alueilla mm. väestöpohjan ja -rakenteen sekä alueen resurssien mukaan.

- Kehittäminen on meneillään osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.
- Hyvinvointialueella toimii koordinoituja ja johdettuja työkyvyn tuen palvelukokonaisuuksia, jotka kattavat kokonaan tai lähes kokonaan koko hyvinvointialueen.
- Hyvinvointialueella toimii työkyvyn palvelukokonaisuuksia, tiimejä tai vastaavanlaisia toimintamalleja, mutta ne eivät kata koordinoitusti koko hyvinvointialuetta.
- Kehittämistoimenpiteitä on tehty, mutta toiminta ei ole vielä rakenteissa tai keskustelut ovat vielä kesken.
- Ei ole ollut mukana kansallisissa ohjelmissa.

Vaikuttavuuden arviointia tarvitaan

- Vuonna 2022 kuntoutuksen uudistamisen toimeenpanon arvioinnissa todettiin, että työkyvyn tuen tiimien palveluita tulisi olla valtakunnallisesti saatavana kaikilla hyvinvointialueilla ja tarvittavat lainmuutokset tulee arvioida mallin vakiinnuttamiseksi osaksi sote-keskusten toimintaa
- Työkyvyn tuen tiimin toimintamallin vaikuttavuudesta työttömien työ- ja toimintakykyyn tai muutoksista työmarkkina-asemaan ei ole kuitenkaan kertynyt juurikaan tutkimustietoa kehittämishankkeiden lyhyen toiminta-ajan vuoksi.
- Yhdenvertaisuuden tavoiteltavuudesta huolimatta liiallinen standardoiminen välttämättä ole mahdollista, samanlaiset tiimityypit eivät toimi kaikkialla Suomessa.
- Tulevaisuuden kehittämistyötä ja tutkimusta varten on tarpeen luoda työkyvyn tuen tiimin toiminnalle raamit, eli määritellä sen ydintoiminnot, toimijat ja toimintaympäristö.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Kiitos!